

چهار مسئله موثر در میزان مطالعه مردم/ توجه به کتاب با فطرت الهی انسان سازگار است

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد با تأکید بر تلاش مسئولان و مردم در ارتقای فرهنگ مطالعه در کشور گفت: باید بحث مطالعه را جدی بگیریم

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد با تأکید بر تلاش مسئولان و مردم در ارتقای فرهنگ مطالعه در کشور گفت: باید بحث مطالعه را جدی بگیریم و از حالت شعار گونه بیرون بیاوریم و آنهایی که مسئول هستند و هدایت مردم را بر عهده دارند دغدغه داشته باشند و غصه بخورند و تلاش کنند، افکار و اندیشه های هدایت بخش و نورانی را از طریق کتاب ها به مردم برسانند. حجت الاسلام علی نصیری رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد در گفتگو با خبرنگار مهر، در مورد اینکه چرا با وجود سفارش اکید دین اسلام بر دانش و دانستن، مطالعه کردن را به صورت فرهنگ در نیاورده ایم و متوسط مطالعه مردم در جامعه ما کم است، گفت: مسئله مطالعه را که بررسی می کنیم از یک جهت به واسطه اینکه بعد از انقلاب تعداد دانشجویان و دانش آموزان ما بالا رفت در حدود 10 میلیون دانش آموز و 4 میلیون دانشجو در حال حاضر داریم و وجود دانشگاه ها و مراکز آموزشی دولتی و غیر دولتی و انتفاعی و غیر انتفاعی و گسترش اینها در بسیاری از مناطق دوردست، از جهتی ما را خوشحال می کند و نشان می دهد وقتی که محیط علمی دانشگاهی در کشور مثل رگهای در اعضای بدن سریان دارد. این مسئله به دنبال خودش اصل مطالعه و کتاب و علم را خواهد آورد.

وی افزود: اما با صرف نظر از این مسئله آمار نشان می دهد که از نظر مطالعه جزو کشورهای قابل قبول نیستیم. سرانه مطالعه مردم ما پایین است. این مسئله تأسف آور است. برای اینکه جامعه ما یک جامعه علمی و فرهنگی است. این موضوع (فرهنگ مطالعه) را در چهار بستر مطرح می کنم.

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد تصریح کرد: اول مسئولیتی است که متوجه مدیران جامعه یعنی خیلی از دستگاه های اجرایی تا سیاستگذاران فرهنگی است. این مسئله خودش به دو بخش بر می گردد. یکی اینکه ایجاد بسترهای لازم برای مطالعه که برگشت به توسعه پایدار ملی دارد. چندی قبل در سایتی که مراجعه داشتم خواندم کویه قطار 20 سال قبل مردم چین با وضعیتی که الان پیدا شده بسیار عوض شده است. 20 سال قبل مردم چین همه صف می بستند و به حالت انفجاری داخل کویه ها می شدند و سر و کول هم می رفتند؛ اما وضعیت حال حاضر آن همه مسافران نشسته و هر یک مشغول خواندن کتاب یا دیدن تبلت یا بازی با گوشی موبایل خود یا خواندن روزنامه هستند. وقتی می گوئیم که بخشی از عمر مردم ما در متروها صرف می شود از این جهت باید ایستاده ها همه بتوانند بنشینند و به مطالعه بپردازند. یعنی وقتی جامعه توسعه پیدا کرد، رشد اقتصادی دارد مردم به جای اینکه فشرده سوار مترو و اتوبوس شوند همه می نشینند و به جای اینکه در سه نوبت کار کنند یک شیفت کار می کنند. تازه در کشور ما آنهایی که در مترو ها هم نشسته اند یا فکر اجاره خانه یا تأمین مایحتاج خانه یا تهیه هزینه دخترشان را دارند. نباید مسائل اقتصادی دغدغه ای برای مردم درست کنند.

وی افزود: یک بخش دیگر پیشنهاد می کنم که دولت همانطور که سبد کالایی برای مردم در نظر گرفته کتاب که بنا به فرموده قرآن کریم غذای روح است آن هم برای مردم در نظر بگیرد. در سال چند کتاب کوتاه، روان، خوش قلم و خوش چاپ که به درد خانواده ها می خورد در اختیار مردم قرار دهد. دادن کتاب طرح جالبی است که هزینه زیادی هم نمی خواهد. خیلی از خانواده های ایرانی اطلاعات لازم در مسائل دینی، اخلاقی، حقوقی و اقتصادی ندارند باید نیاز آنها را در این زمینه برطرف کرد.

نصیری اظهار کرد: بخش دیگری مربوط به پدید آورندگان کتاب است. نویسندگان و پژوهشگران جامعه ما عمدتاً برای خواص می نویسند یعنی گستره خاصی مد نظرشان است. عمده تحقیقاتشان بسیار عمیق و گسترده است و مخاطب عام اینها را نمی پسندد و به سمت آنها نمی روند. یعنی آنهایی که باید بیایند به سمت مردم عامی را مخاطب خود قرار دهند، اما فاصله ای بین مطالعات و تحقیقات پژوهشگران با آنچه که نیاز مردم است افتاده است. باید مردم حس کنند که فاصله ای نیست. درواقع کاربست قلم خوب، در همین فضای سوء و ضعف مطالعه جای خود را باز می کند. اینکه شاهدیم بعضی از کتاب ها که از آنطرف مرزها آمده و ترجمه شده به چاپهای بیستم و سی ام رسیده اند. پس معلوم می شود که باید ذوق و سلیقه مخاطب را هم در نظر بگیریم.

وی افزود: بخش سوم خود مردم هستند. یعنی باید هم دولتمردان و هم مردم کاری کنند که مسائل این دنیا و نیازهای بدن و جسمشان بر روح و روانشان حاکم نشود. منطق پروردگار این است که اول به ما سر و مغز داده بعد شکم و بعد نیازهای فرج و شهوانی داده است. خود این موضوع معنی دارد. نباید این نیازها را منکوب و معکوسشان کنیم. نیاز شکم و نیاز شهوانی نیاز اول بعضی هاست که بسیار بد است. اهل بیت (ع) فرمودند طعام ظاهری و باطنی داریم. طعام باطنی علم است. از طریق کتاب است که آگاهی بالا می آید و رشد می کند و بسیاری از ضعف ها برطرف می شود. از طریق کتاب است که تعالی روحی، معنوی حاصل می شود و با زندگی بزرگان آشنا می شویم و ده ها پرسش و ابهام برطرف می شود.

این محقق و پژوهشگر حوزه علوم اسلامی یادآور شد: درست است که حالا مشکلاتی وجود دارد اما والدین که در خانه ها مدیریت می کنند باید طوری به بچه هایشان خط بدهند که آنها را متوجه مطالعه کنند. باید والدین را هم از طریق رسانه ها

مجاب کنیم که در خانه طوری مدیریت کنند که هم خودشان هم فرزندانشان ساعاتی را به مطالعه اختصاص دهند. الان دغدغه دانش آموزان ما خواندن دروس ریاضی و ادبیات و املائی است که معلمانشان به آنها می آموزند. هیچ تبلیغی در خانه نمی شود که بچه به خواندن کتاب تشویق شود. باید روح مطالعه را در مدرسه به روح و جان دانش آموزان تزریق کرد. دست اندرکاران و عامه مردم باید به این مسئله توجه کنند.

رئیس مؤسسه معارف وحی و خرد تصریح کرد: تذکری هم به بنگاه های نشر دارم. اینهایی که کتاب را در اختیار مردم می گذارند خیلی هاشان صنعت دستگاه های چاپشان قدیمی و کهنه است، کاغذ هم گران است و مشکلات دیگر باعث ورشکستگی تعدادی از این ناشرین شده است خبرهای خوبی نمی شنویم. برای بالا رفتن فرهنگ مطالعه نباید کتاب را بستری برای بازرگانی تلقی کنیم. کتاب غیر از تولید فلان کالای لوکس است. کتاب وسیله انتقال افکار و اندیشه و فرهیختگی است. باید بنگاه های چاپ و نشر بر این مسئله توجه کنند و طوری نباشد که عرضه کاذب باعث شود که مردم از کتاب رانده شوند.

نصیری اظهار کرد: امیدوارم این مسئله را جدی بگیریم و از حالت شعار گونه بیرون بیاییم و دین خودمان را به مردم ادا کنیم که از هر جهت شایسته رشد و تعالی هستند و آنهایی که مسئول هستند و هدایت مردم را بر عهده دارند دغدغه داشته باشند و غصه بخورند و تلاش کنند این افکار و اندیشه های هدایت بخش و نورانی را از طریق کتاب ها به مردم برسانند. این مسائل اگر اتفاق بیفتند می توانیم شاهد باشیم که هم مطالعه در کشور رشد می کند و هم به دنبالش عمل یعنی تعالی اخلاقی و تعالی رفتار می آید.